

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 293
90101 Oulu
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Selitys ympäristölupahakemuksesta annettuihin, 20.11.2017 mennessä saapuneisiin, muistutuksiin

Viite: PSAVI/3224/2015, Hanukainen Mining Oy, Hannukaisen ja Rautuvaara kaivoshankkeen ympäristö. ja vesitalouslupa, Kolari

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on 22.11.2017 päivätyllä kirjeellään varannut Hannukainen Mining Oy:lle tilaisuuden antaa selityksensä hakemuksesta PSAVI/3224/2015, saatujen kolmen muistutusten johdosta. Selitys koskee ainoastaan PSAVI:lle erillisen kuulemisajan aikana saatuja muistutuksia, joiden määräpäivä oli 20.11.2017.

Aiemmin tulleiden lausuntojen, mielipiteiden ja muistutuksien vastineen määräaika on jatkettu 16.2.2018 saakka.

Muistutukset ja niiden vastineet

XX pyysi että tilan oikeus käyttää kaivospiirin sisällä Kuerjoen länsipuolella olevia metsäautoteitä säilyy.

***Hakijan vastine:** Ensimmäisen 10 vuoden ajan kulkuyhteys Pakasaivon tieltä Kuervaaraan säilyy kaivospiirin aidan ulkopuolella käytettävissä. Kun Kuervitikon alue otetaan kaivostyttöön ja aidattu alue laajenee, huolehtii kaivosyhtiö, että uusi tieyhteys avataan Ylläksentieltä Kuervaaralle päin. Tämä on sovittu myös Metsähallituksen kanssa syyskuussa 2016 ja velvoite sisällytetty kaivospiiripäätökseen. Kuervaaran alue ei jää vailla metsätieyhteyttä.*

XX ja XX olivat huolissaan hankkeen vaikutuksista lähijokien vedenlaatuun ja kalakantoihin. Muistutuksessa on esitetty lähikiinteistöjen arvon romahtavan ja kuinka tämä vaikuttaisi alueen palvelun tarjoajien työllisyyteen. Muistutuksen antajat ovat hanketta vastaan.

***Hakijan vastine:** Hankkeelle on laadittu ympäristövaikutusten arviointi (YVA). YVA-prosessissa on kartoitettu hankkeen mahdollisia vaikutuksia mahdollisimman kattavasti, jotta niihin voidaan reagoida asianmukaisella tavalla projektin jatkosuunnittelussa ja toimeenpanossa. Äkäsjokeen ei johdeta kaivoksen tai rikastamon vesiä, vaan pelkkiä Hannukaisen ulkopuolisen ympäristön sulamis- ja valuntavesiä. Muoniojokeen johdettavat vedet puhdistetaan. Hakija on hakemuksessaan esittänyt lupaehtot, joiden mukaisesti toimien merkittäviä haitallisia vaikutuksia ei arvioida aiheutuvan. Kaivoksen toiminnan kalataloudellisia vaikutuksia tullaan tarkkailemaan erillisen Lapin ELY-keskuksen hyväksymän kalataloustarkkailuohjelman mukaisesti. Ohjelmaan tullaan sisällyttämään riittävät tarkkailutoimet, joilla hankkeen kalataloudelliset vaikutukset voidaan todentaa.*

XX esitti muistutuksessaan mm. huolta hankkeen vaikutuksista lähijokien vedenlaatuun ja kalakantoihin, sekä ksantaatin aiheuttamiin riskeihin. Muistutuksen antaja kyseenalaisti toimijan kykyä vetää kyseistä projektia kestäväällä tavalla ja edellytti virkavastuulla toimivien selvittävän ja ottavan tosissaan kaivoksen tuoma uhka vesieliöistöille lupaprosessin kaikissa vaiheissa.

Hakijan vastine: Kulkuyhteyteen sekä vesi- ja kalastovaikutuksiin liittyen, katso vastaukset yllä. Toiminta on kaivoslain alainen. Kaivoslain tarkoituksena on edistää kaivostoimintaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä.

Ksantaatteja käytetään kaivosteollisuudessa erittäin laajasti. Voidaan jopa väittää, että nykyaikainen kaivostoiminnan rikastusprosessi jalometallien osalta perustuu ksantaattien käyttöön. Ksantaatteja käytetään vaahdotusprosesseissa metallien erottamiseen. Ksantaattimolekyylin sähkövarauksellinen pää tarttuu metalliin ja varaukseton pää tarttuu ilmakehään erottaen siten sekä ksantaattimolekyylin että metallin liuoksesta. Prosessissa ksantaatti päätyy siis rikasteeseen – ei rikastusjätteeseen eikä jäteveteen. Ksantaattien kulkeutuminen rikastushiekka-altaalle onkin marginaalista. Keskeisintä on oikea annostelu - ja kemikaalien asianmukainen annostelu on eräs hyvien käytäntöjen ja tuotantotalouden kulmakivistä. Nykyaikaisessa kaivosteollisuudessa prosessin vesikierron ksantaattipitoisuuksia mitataan määräjain oikean annostelun varmistamiseksi. Mittaaminen vaatii kuitenkin kalibroinnin käytetyille ksantaattituotteille ja paikkakohtaisen häiriötekijöiden tunnistamisen ja minimoinnin. Myös Hannukaisen uusimman koerikastuksen yhteydessä on suoritettu ksantaattien (ja hajoamistuotteiden) mittauksia ja kalibrointimittauksia. Hannukaisen ksantaattiselvitys valmistuu laajemman vastineen yhteydessä helmikuussa 2018.

Ksantaatit hajoavat vedessä nopeasti. Vaikka lämpötilavaihtelut hidastavat ja nopeuttavat hajoamista, metallisuolojen läsnäolo nopeuttaa hajoamisprosessia. Näin ollen vähäiset rikastushiekka-altaalle kulkeutuvat pitoisuudet pienenevät edelleen rikastushiekka-altaalla. Lisäksi hajoaminen ja laimeneminen jatkuvat selkeytysaltaalla. Niinpä purkuvesissä ja vesistöissä ksantaattien mittaaminen onkin jo erittäin vaikeaa määritysrajat alittavien pitoisuuksien vuoksi. Tästä syystä ksantaattien mittaaminen keskittyy tyypillisesti prosessiympäristöön, missä vakiintuneimmille menetelmille löytyy määritysrajan ylittäviä pitoisuuksia. Mittaustekniikan kehittymistä seurataan hankkeesta vastaavan toimesta aktiivisesti.